

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

◀○○▶

Skelbimai: petito eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai.
:: Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė. ::

Spaudos uždraudimo laikais, rašdami į laikraščius, įpratome savo vardą slapyvardžiais dangstyti. Tas paprotis ir dabar dar labai giliai mūs laikraščiuos įsišaknijęs. Tačiau jis nėra nei naudingas, nei patogus, nei užtektinai rimtas ir svarbesniuose Europos laikraščiuose jo jau nebematyti. Reikia ir mums to papročio išsižadėti, nes jei išdrįstame ką nors viešai pasakyti, išdrįskime prie pasakyto ir prisipažinti, po savo raštu pasirašyti. Tada mūs raštai bus labiau apgalvoti, tobulesni, geresni, nes tada ne tik redaktorius, bet ir pats autorius už savo raštą atsako. „Kario“ Redakcija kaip tik labai norėtų, kad jos gerbiamieji bendradarbiai po savo raštais pasirašinėtu, nesidangstytu slapyvardžiais; tačiau Redakcija kiekvienam savo bendradarbiui tuo reikalu palieka visišką laisvę.

Kas daryti?

Štai prieš mane guli keletas laiškų, rašytų žymenių mūsų sportininkų: Veik visuose laiškuose glūdi vienas klausimas, — kas bus su kariuomenės fiziniu auklėjimu bei sportu; juk jau ir vasara atėjo, o dar vis beveik nieko realaus nėra.

Taip ir šiomet mes fizinio lavinimo srity nedaug ką tenuveiksime, ir šiomet mes jau pasivėlavome. Visi teoretiniai darbai, prie kurių mes dabar dar tik rengiamės (suvažiavimas, sistemos aptarimas, kadro sudarymas, įrankių pirkimas ir t.t.), turėjo būt atlikti žiemos metu, kad tuo būdu jau iš ankstybo pavasario visiems būt galima buvę su tam tikra programa į aikštę išeiti, nes vasara tai praktikos, o ne posėdžių laikas*).

Vistik geriau vėliau, negu niekad. Ir todėl prisiėmą užbaigti aimanavimus ir prieiti prie realaus darbo. Bus padaryta didelė pažanga, daug nuveikta, jei mes šiomet nors užuomazgą, kitaip sakant, pamatą fiziniam lavinimui padėsime.

* Fiz. lav. reikalas susitrukdė tarp kitko ir todėl, jog buvo laukiama iš Čekoslovakų v. l. Paura. Žiūrėk „Kario“ 22 Nr. 186 p. ir 28 Nr. 194 p.

Einant į šią stadiją, pirm reikalinga numatyti šioks toks planas, kad paskui darbas būtų nuoseklesnis.

Tat kas gi pirmiausiai darytina?

Kalbant apie fizinio lavinimo atstovų suvažiavimą, būt labai gera, jei pirmiausia tokie suvažiavimai įvyktų apygardose. Nes tuose suvažiavimuose, be bendrų fizinio lavinimo klausimų, apygardos atstovai galėtų nemaža ir savų (apygardos) reikalų aptarti; juk pirmoji fizinio lavinimo instancija tai pulkas, antroji — apygarda ir trečioji — kariuomenė bendrai. (Toku pat būdu turėtų ir sporto bei rungtynių dalykai būt vedami, t.y., kad pirmiausia reikalinga daryti pulko pirmenybės, paskui apygardos ir jau vėliausiai, rudenį, kariuomenės pirmenybės, užtat panašūs suvažiavimai ir turėtų labiau suvienyti apygardos sporto reikalus). O kas svarbiausia, kad per apygardų suvažiavimus — pasitarimus atstovai turėtų progos plačiau susipažinti bent su elementariais fizinio lavinimo dėsniais, kas ypač naudinga būtų mažiau šiame dalyke nusimanantiems, ir kas paskui nemaža palengvintų patį kariuomenės fizinio lavinimo atstovų suvažiavimą (Mat, aš vis bijau, kad tas suvažiavimas nebūtų panašus į aną kariuomenės švietėjų suvažiavimą, kur, anot S. Čiurlionienės, nespėjo dar atstovai susirinkti į salę, kaip tuojau — nebeturim laiko, nebeturim laiko, ir išdardėjo kas sau...) Jeigu jau kartais apygardų suvažiavimų nebūt galimybės sušaukti iki bendrojo kariuomenės suvažiavimo, tai, man rodos, svarbesnius apygardos reikalus būt galima aptarti topat bendro suvažiavimo metu, susirinkus apygardos atstovams atskirai kokiai valandai.

Kadangi permatoma, jog šiam kariuomenės fizinio lavinimo atstovų suvažiavimui teks galutinai išspręsti klausimą, kuri sistema mūsų kariuomenei privalo būt taikoma, tai suvažiavimo metu turėtų būt plačiai referuojama apie abi ginčijamas sistemas (prof. Lingo švedų sistemą ir čekoslovakų sakalų sistemą).

Suvažiavimui reikės išrinkti komisiją, kuri podraug su mūsų terminologais turės išdirbti fizinio lavinimo, o ypač gimnastikos terminus bei komandas. Nes iki šiol pas mus buvo kas kuopoj, tai savotiškos gimnastikos komandos, ir pertai išeidavo taip, kad perkeltas kareivis iš kuopos į kuopą, o juo labiau iš dalies į dalį tų savotiškų komandų visai nesuprasdavo. Savo „Fizinio lavinimo pratimų“ vadovėlyje aš, pasitaręs su mūsų žinovais, greitomsioms numačiau keletą komandų, bet tai toli gražu ne viskas, be to, būt labai gera,

Kaunas, 1924 m. birželio 12 d.
Metal.
1924 m. birželio 12 d.

kad ir tas pačias komisija gerokai pernagrinetų. Arba įvairūs gimnastikos išeities padėčių užvardinimai nebent, lengviau buvo sudaryti rusams bei vokiečiams: jie sustūmė kelis žodžius į krūvą ir gavo reikalingą terminą. Mūsų kalboj bene sunkiau tai bus padaryti; žodžiu, tai vis būsimosios komisijos darbas.

Į suvažiavimą turėtų būt šaukiama ne po vieną, bet nors po du atstovu iš kiekvienos dalies, nes, viena, kad tuo būdu labiau būt užkrečiama pati fizinio lavinimo idėja, antra, kas svarbiausia, kad pagaliau pasišalinus (susirgus arba išėjus iš dalies) vadinamamjam fizinio lavinimo instruktoriui, jį tučtuojau galėtų pakeisti kitas, karininkas. Be to, suvažiaviman turėtų būt plačiai kviečiami, kaip įvairių fizinio lavinimo organizacijų atstovai, taip ir kiti civiliai, daugiau nusimanantieji fizinio lavinimo reikale, asmenys, nekalbant jau apie medicinos personalą. Nes juk mums, kariams, prisis turėti reikalą su taja medžiaga, kurią mums prirengs civilės fizinio lavinimo organizacijos, tad, kalbėdami apie kariuomenės fizinį auklėjimą, nepamirškime pasitarti ir su tomis organizacijomis, o bus daug našesnis darbas. Tik pasižiūrėkime į kitas valstybes — Franciją, Angliją, Ameriką — jos stačiai jau negali atskirti, kur pasibaigia nekarinis ir kur prasideda karinis jaunuolio auklėjimas, nes pas juos ir mokyklos, ir gimnazijos (colegijos), ir civilės fizinio lavinimo organizacijos karininkų pripildytos, kaip fizinio lavinimo instruktorių. Taigi jaunuolis iš čia patekęs kariuomenėn atrodo kaip ir ne naujokas; tat ir suprantama del ko jo nėra reikalo ilgai kariuomenėj laikyti.

Tenka girdėti, kad ir mūsų visuomenė jau rimtai susirūpinusi visuotiniu fizinio auklėjimu ir prieškariniu parengimu, net daromi tam tikri žygiai, į ką kariškoji vyriausybė atsiliepusi gan palankiai ir nusistačiusi net eiti pagalbon. Taigi netolima ta ateitis, kai ir pas mus fizinis auklėjimas užklestės pilnoj žodžio prasmėj.

Gal nemaža, tarp kitko, prie to darbo turėtų prisidėti ir mūsų Karo Mokslo Draugija, kuri iki šiol dar nieko apie fizinį lavinimą nėra išsitarusi, tuo tarpu kai ana rusų K. M. D-ja net palaiko artimiausius ryšius, o kartais ir sujungia savo veikimą su fizinio lavinimo bei sporto organizacijomis, prieškarinio parengimo organizacijomis, jaunimo sąjungomis ir t.t.

Plačiau apie visuotiną fizinį auklėjimą bei prieškarinį parengimą gal kitąkart.

Ltn. Naunčikas.

Užmirštu klausimu.

Kariuomenei pasakymas „sportas sportui“ netinka. Kariuomenėje sportas — fizinis lavinimasis pagelbėja kariui fiziniai stiprėti. Karys fiziniai sustiprėjęs sugeba atlikti savo pašaukimą — ištesėti pakelti kovos lauko sunkenybes... Mūsų kariuomenėj sportas, ypač rikiuotės dalyse, šiek tiek pirmyn žengia. Šitai galima pastebėti skaitant „Karij“. Bet užtat skaitlingos Kauno įgulos karininkai fizinio lavinimosi srity atsilikę, nors tas fizinis lavinimasis raštinės darbą dirbantiems karininkams itin reikalingas.

Nors Kauno įgulos karininkų kliūbas pasistatė sau tikslą duoti karininkams progą fiziniai lavintis, bet tos progos iki šiol nėra davęs. Kliūbe, nei šalia kliūbo nėra fektavimui įrankių, nėra salės gimnastikai... Turėdami kalaviją turime mokėti jį vartoti.

Karininkų kliūbe yra biliardas ir kortoms lošti kabinetas, kodėl gi negalėtų būti nors šalia kliūbo salė gimnastikai ir fechtuotei su visais tam reikalui frankiais. Paskutiniu du dalyku — salė gimnastikai ir fechtuotės įrankiai — daugiau už kortas atneš karininkams naudos, tuo labiau, kad atskiros dalys ir įstaiogos atskirai, del lėšų stokos, to įtaisyti nepajėgs.

Fechtuotės dvi, trys valandos savaitėj labai sveikai atsilieps į karininkus. Karininkai fechtuodami fiziniai lavinsis, o kartu mokinsis šaltą ginklą vartoti, nes iki šiol to mokslo Lietuvoje nebuvo. Ltn. Sk.

Naujų signalų reikalu.

Jau viršaus vieni metai, kaip mūs kariuomenei tapo parašyti nauji, lietuviški signalai: pėstininkams, raitininkams ir artilerijai, o taipogi jau vieni metai, kaip tuos signalus priėmė ir pripažino tinkamais Krašto Aps. Ministeris. Klek teko girdėti, tai ir pulkai yra suinteresuoti naujų signalų įsigijimu. Bet išspausdinti signalus greitu laiku nebus galima, nes nutarta, kad po signalais būtų parašyti atatinkami žodžiai. Šį darbą apsiėmė atlikti poeta L. Gira, kaipo Signalų Komisijos narys, bet p. L. Gira tur būt yra užimtas įvairiausiais reikalais ir neturi laiko išpildyti savo prižadų. Pulkų, norinčių gauti signalus be teksto, rankraštyj, prašau prisiųsti griežiką, mokantį gaidas rašyti, arba išlaidų padengimui atsiųsti 1 l. 50 c. pašto ženklų. Tuomet bus iš originalo nurašytos kopijos ir nurodytu antrašu pulkui pasiųsta. Signalų originalas su visais protokolais randasi pas mane. Naujus signalus tegalima griežti tik trimitų tone „Es“ arba fanfara. Vokiškais arba rusų pėstininkų vario ragu naujieji lietuviški signalai negali būti trimituojami del devynių natūralių garsų trūkumo. Raitininkams ir artilerijai paliekami tie patys trimitai tone „Es“ su dviem lankais. Pėstininkams manoma įvesti trumpesnius trimitus su trimis lankais, taipogi tone „Es“, kad būtų patogiau nešioti juos prie diržo.

1 p. D. L. K. Gedimino pulko Kapelmeisteris
Juozas Gudavičius, Ūkmergėje.

Simanas Žaltauskas.

Vakaro tyloje...

Saulutė jau riedėdama už miško siuntė žemei paskutinius savo spindulius, kurie raudonai dažydami kalnų šlaitus ir artimajį šilą palengva geso.

Švelnutis vakaro vėjelis judino medžių lapus, ir tie savo šlamėjimo garsais drumstė šią šventą vakaro tylą.

Paukščiai, kurie dienos metu nesiliové suokę, dabar skrido į savo lizdus ir ruošėsi užmerkti akutes.

Tik viena lakštingala kartas nuo karto drąsiau derino savo jautrias stygas, tarytum norėjo saldžiu miegu užliūliuoti sugrįžusį iš lauko artoją. Ir plaukte plaukė malonios jos dainos vakaro tyloje — miškai ir kalnų šlaitai jas kartojo.

Tenai toli, dulkėtu vieškeliu žingsniavo saule įdegusių kareivių būrelis, linksmą karo dainą traukdamas.

Gėrėdamasis ta kareivių daina stovėjau ir klausiau jos skambėjimo.

Net ir lakštingala, kuri dar išsykio stengėsi garsiau už visą būrį suokti, dabar nutlo ir lyg klausydama dėmėjos dainos, kurią toli, toli miško aidas kartojo. Ir skambėjo ta daina po plačią apylinkę, žavėdama klausančių sielas. Sužavėjo ji ir mane — nė nepasijutau kaip ėmiau sekti paskui tą linksmą būrelį...

Vakaro rūkas jau uždengė šilą ir jo tamstis šešėliai palengva pradėjo slinkti ant vieškelio, lyg norėdami einantiems pastoti kelią.

Stengiaus ir aš neatsilikti nuo einančių kareivių: dulkėtu vieškeliu skubėjau ir, žiūrėdamas

gia, alkis kankina, nuovargis marina... neįspėsi... neįspėsi, nes kareivis dainuodamas visus savo vargus užmiršta, stiprina sielos jėgas, dainuodamas malšina liudėsį ir sukelia drąsą į kovos lauką žengiant. Neįspėsi... Neįspėsi..

Oro laivyno komandos poilsis po rikiuotės užsiėmimų. (1919 metai)

į karelių akis, norėjau įspėti, ar ir jų siela taip pat linksma, kaip plaukianti iš jų krūtinių daina. Tačiau mano žingeidumas neliko patenkintas: ko jų akyse ieškojau — neradau. Ilgai žiūrėjau į jų dulkėtus ir nuvargusius veidus, vienok ko troškau nepastebėjau. Tik malonu buvo matyti tą kareivių būrelį, kuris, jų dainų klausant, rodosi, visa kuo buvo patenkintas. O aš, tarytum pavydėdamas, kad jie taip linksmai dainuoja, pamažu slinkau vieškeliu ir klausiau medžių šlamėjimo, kurie lyg sakyte sakė:

— Neįspėsi... — Neįspėsi, nepažinsi jų sielos, nors ir kažin kiek žiūrėtumei į jų dulkėtus veidus. Gal ir sunkiausias vargas juos slė-

Sužavėtas pasijutau bestovįs vidury vieškelio, o kareivių būrelis senai jau buvo kitoje pusėje šilo. Tik linksmoji daina, šioje šventoje vakaro tyloje, dar vis tebeskambėjo...

Abstinencija.

(Iš Šveicarijos studentų abstinentų organo „Jungbiinnen“).

Mes esame mažos, gražios, laisvos savo tėvynės Šveicarijos vaikai. Netrukus teks mums visiems stoti tėvynės gynėjų eilėse, teks mums savo darbais parodyti, kaip mes savo kraštą, savo tėvynę mylime, kiek norime, kad mūsų gražioji Šveicarija žydėtų, klestėtų.

Aš statau du klausimus:

1. Ar galima visiems kareiviams būti abstinentais?

Vyr. leit. *Pyragius.*

Sportinė treniruotė.

(Žiūr. „Kario“ 23 Nr.).

Lengvosios atletikos esmės nereikia ieškoti rekorduose ar prizuose. Rekordai čia yra tik kaip žmogaus kūno pajėgų maksimalio įtempimo rodyklis, gi prizai — paškatinimas prie sporto ir dovana už ilgą ir įtemptą darbą — treniruotę. Lengvosios atletikos esmė — sustiprinti ir užgrūdinti kūną ir dvasią, kad tuo palengvintus kiekvienam jo kovą už buvį ir, kad pakėlus tautos sveikatą ir galumą, nes tik šie faktoriai garantuoja tautą nuo dabartinių gyvenimo sąlygų įtakos, vedančios prie išsigimimo.

Įtempta treniruotė leistina asmenims ne jaunesniams 17 metų. Jaunas organizmas nėra dar pribrendęs tiems reikalavimams, kuriuos jam stato treniruotė. Įvairūs kūno pervarginimai tame amžiuje gali būti sveikatai žalingi, ir nors jų pasekmės ūmai nepasirodytų, bet ilginiui gali rimtai atsilepti. Bet ypač neleistina užsiiminėti sportu arba treniruotis asmenims, turintiems nesveiką širdį arba plaučius. Čia sportas gali tik pakenkti, daugiau nieko.

Bendrai, kiekvienam pradedančiam sportininkui patariama treniruotis tik labai nuosekliai ir su saiku. Dažnai galima matyti jaunų sportininkų, neturinčių sveiko žmogaus išvaizdos ir faktinai nesveikų vien to-

del, kad perkarštai stvėrėsi sporto. Treniruotės tikslas kūno jėgas padidinti ir padaryti jį ištvėrimingesniu ir atsparesniu, bet ne sveikatą griauti. Sveikatos naikinimui yra begalės paprastesnių būdų.

Ūmai pradedant intensią treniruotę ne tik savo sveikatai kenkiama, bet ir pati treniruotė nueina niekais, nes nebeįstengiama jos pabaigt ir prisieina sustot pusiaukeyj. Ir tai todėl, kad kai kurie kūno raumens, gaunantieji daugiau darbo, nusilpsta dar pilnai nesustiprėję ir toliau intensingai dirbti nebegali. Kai kurie sportininkai patyrė, kad intensinga treniruotė, geriausiomis sąlygomis esant, duoda gerų vaisių trijų mėnesių laikotarpyje nuo treniruotės pradžios. Tęsiant tokią pat treniruotę toliau, jos vaisiai žymiai menkėja.

Kadangi lengvosios atletikos sezonas yra vasara, tai daugelis sportininkų žiemą sportu neužsiminėja, (kas, žinoma, apgailėtina). Tokiems, atėjus pavasariui, negalima ūmai pradėti intensingai treniruotis — reikia prie treniruotės „pasiruošti“. Kame gi tas pasiruošimas glūdi? Pirmiausia reik mest rūkyti ir atsisądėti nuo „šnapsluko“ ir kitų smagumų. Pereiti į dietą. Įvairūs nervavimas, k. a. kortavimas iš pinigų, smarkūs ginčai vengtini, kaippo silpninanti valia. Tai pradžia. Toliau pradedami ilgi pasivaikščiėjimai (nuo 5 iki 20 klm.) ir ilgi lėti bėgimai (1—5 klm.). Toliau pamažu pradedama lavintis ir lengvoji atletika. Ypač pradžioje reikia kreipti dėmesio į ilgus bėgimus. Ilgieji bėgimai

2. Ar naudinga, kad visi kareiviai pasidarytų abstinentalais?

1. Į pirmą pastatytą klausimą reikia atsakyti teigiamai. Visi kariuomenės viršininkai reiškia norą, kad jų eilėse nebūtų geriančiųjų, kad kareiviai būtų abstinentalais arba blaivininkais, t. y. geriančiais su saiku. Bet čia tuojau reikia pastebėti, kad šis gėrimas su saiku ne visų yra vienaip suprantamas. Vienas laiko save geriančiu su saiku, jeigu jis dar nesvyruodamas gali paeiti, kitas—jei vėlai vakare svirdukuliuodamas gali pareiti į kareivines, sargybinių nepagautas ir t. t. ir t. t.

Patyrimas rodo, kad sunkūs darbai, kareivių užsiėmimai daug geriau ir lengviau yra atliekami tų, kurie visai nevartoja svaiginamųjų gėrimų ir visi kariuomenės viršininkai yra labai patenkinti tais kareiviais, kurie yra abstinentalai ir gana palankiai į juos atsineša.

Taip dalykams esant, kareiviams yra gana lengva pasidaryti abstinentalais. Kitų kareivių juokų ir pašėpimų tvirtos valios žmogus neturėtų paisyti, nes tokie juokai pašėpimai tik padeda žmogui išsidirbti tvirtą būdą, stiprią valią. O, kaip yra gražu būti blaiviu kareiviu! Tebūnie mūsų garbingose abstinentalų eilėse ir tie, kurie dėvi kareivio drabužius!

2. Kitas klausimas: ar naudinga, kad visi kareiviai būtų abstinentalais?—Reikia atsakyti taip, naudinga naudinga. — Mes esame girdėję, kad kartą vienam Bismarko pulkui pritrūko kareiviams romo. Kiek laiko šis pulkas dirbo visai nevartodamas svaiginamųjų gėrimų ir Bismarkas pastebėjo, kad šio pulko kareivių darbas buvo daug vaisingesnis, negu kitų, kurie vartojo svaiginamuosius gėrimus. Del to jis savo kareiviams visai užgynė gerti romą ir kitus svaigalus.

Bavarijoje žygiavo trys pėstininkų pulkai, iš kurių vienas buvo abstinentalų. Kelionės pabaigoje pasirodė, kad iš abstinentalų pulko pavargę tik vienas, o iš kitų dviejų, kurių kareiviai kelionėje vartojo svaiginamuosius gėrimus, pavargę 20 ir 22 kareiviai.

Gal kas paklaus, ką kalba žymieji žmonės šiuo reikalu. Taip garsusis anglų rašytojas Valteris Skotas sako: „Tvirčiausias neturi didesnio priešų, kaip alkoholis“. „Drausmė yra proto ir doros padaras, kurią alkoholis naikina“ (Hindenburg).

yra pagrindas visų sporto šakų. Jį vartoja ir boksininkai, ir dviratinkai, ir irklininkai, ir visi kiti. Seniau manydavo, kad ištvermės padidimui ir geresniam išpraktavimui ilgieji bėgimai privalo būti atliekami gerai apsirengę. Bet tas yra klaidinga. Juo daugiau kūnas gauna pakvėpuot tyru oru, juo yra geriau; trumpos kelnaitės ir plonas triko arba marškiniai—štai visas kostiumas.

Kvėpuoti bėgant reik tik pro nosį ir visai laisvai, bet giliai. Reikia stengtis įkvėpimą sutrumpinti, iškvėpimą gi pailginti. Pajutus bi kokią nuovargį, galvos kvaitulį ar širdies mušimą bėgimas (ir bendrai kiekviena treniruotė) reikia momentaliai nutraukti. Sekantį kartą tam pačiam pasikartojus reikia sustoti treniruotis ilgesniam laikui.

Pirmomis treniruotės dienomis visuose kūno raumenyse jaučiamas skaudėjimas. Del šios priežasties treniruotės nutraukti nereikia, nes tas skaudėjimas yra visai normalus apsireiškimas.

Besitreniruojant raumenų darbas žymiai padidėja. Raumenyse atsiranda įvairios medžiagos, vadinamos varginančia, kuri yra nuodinga ir susirinkus didesniame kiekioje gali atnešti kūnui žalos; todėl ji privalo būti iš kūno pašalinta. Ji ir prapuola pro kraują, prakaitą šlapumą ir žarnas. Jai prapuolus, padidėjo raumenų darbingumas ir nuvargimo momentas yra atitolinamas. Todėl reikia stengtis, kad ta medžiaga iš kūno

„Kas nori tėvynei suteikti stiprių, gudrių ir linksmių žmonių, tas tesaugo augančią jaunuomenę nuo alkoholio vartojimo“. (Dr. Hoffmann)

Ir vokiečių kaizeris Vilgelmas II vienoje savo kalboje karininkų susirinkime pasakė: Artimiausį karą sausumoje ir jūrose pergalės sveiki dirksniai, sveiki nervai. Tikrai nervai suteiks laimėjimą. Bet šie alkoholi vartojant, yra ardomi...!“

Iš šių visų pavyzdžių matome, kad būdami abstinentalais kariuomenėje gana daug galima patarnauti savo tėvynei.

Baigiant reiškiau norą, kad abstinentalų eilės gana žymiai padidėtų, kad mes visi siektume šio kilnaus ir drauge gal ir sunkaus idealo ir pasiliktume tokiais per visą gyvenimą; abstinentalija suteiks mūsų audringame gyvenime daug pilnų ramybės, džiaugsmo valandų, kurių kilnumas geriantiems yra neatjaučiamas.

M. J.

Karo chronika.

Kaimynės valstybės.

— **Latvių nelaimė aviacijoje.** Latvių aviacijos šeimoj įvyko birželio mėn. 1 d. nelaimė. Tą dieną Liepojuje buvo norėta surengti aviacijos šventė. Lakūnai norėjo parodyti miniai savo lakiojimo srity užkariavimus. Iš Rygos dviem lakūnams karininkams buvo duotas įsakymas gegužės mėn. 31 d. vykti į aviacijos šventę Liepojuje.

Belekiant netoli Liepojaus užėjo iš jūrų pusės didelės miglos. Abu iš pradžių lėkė viens paskui kito, tik įlėkę į miglas turėjo kur kas sau išsisklaidyti, nes likęs paskutinysis negalėjo pirmutinio matyti. Ilgą laiką abu apie Liepoją lėkė, nežinodami ir nematydami vietų, leidosi žemėn. Vienas lakūnas nusileido netoli Liepojaus į granatų išplėštą duobę, sudaužė aparatą, bet pats liko sveikas. Antras nusileido nelaimingiau. Jis nusileido į akmenų betonų vietą, kur sudaužė eroplaną ir gana sunkiai susižeidė, bet mirties pavojaus nesą.

Birželio 1 d. buvo įsakyta karo lakūnams seržantams Bachmaniui ir Abramui išmėtyti lapelius, kuriuose

prapultų. Ypač reikia stengtis gausiai prakaituoti. Didelės svarbos higienoj bendrai, gi treniruotėj ypatingai turi maudymasis. Maudymasis atliekamas: dušais, tynėmis (vaniomis) tekančiame vandeny arba jūroj ir karštoje pirtyje (vanojimas).

Dušai nuvalo odą nuo dulkių ir prakaito liekanų. Keičiant vandens temperatūrą (leidžiant šiltą ar šaltą) užgrūdina odą ir atgaivina raumenis.

Maudymasis tynėje nuvalo odą kiek nuodugniau, nes išvalo ir esančias odoj skilutes. Tik jis privalo būti atliekamas šiltame vandeny su muilu ir šepetėlių. Didesnės reikšmės yra maudymasis tekančiame vandeny ar jūroj, nes jis gal ne tiek nuvalo odą, kiek užgrūdina ir sustiprina kūną. Plaukiojant visi raumenys gauna darbo; plaučiai ir širdis čia ypač intensyviai dirba, nuo ko padidėja kraujo cirkuliacija. Dažnas plaukiojimas yra bi kokiai treniruotei labai naudingas, tik deja ne visur yra tinkamų plaukiojimui vietų.

Visai atskirai stovi madymasis karštoje pirtyje ir vanojimasis. Daugelis jų nemėgsta, sakydami, kad tai atima daug „sveikatos“, nesuteikia malonumo ir t. t., matyt, visai nesuprasdami jų naudos. Karštoje pirtyje besivanojant kūnas gausiai prakaituoja: su prakaitu išeina iš raumenų tas drėgnumas „varginančios medžiagos“, kuri neduoda raumenims įsitempt, laiko juos palaidais. Tai gi karšta pirtis yra vien del to reikalinga, kad ji suteikia gausų prakaitavimą, kurs treniruotėj turi didelės svarbos.

buvo kviečiami Liepojaus piliečiai ateiti į aviacijos šventę. Susirinko žmonių jau apie 10.000 ir visi matė, kaip šis aeroplanas beskraidydamas, pasisukiojęs kiek kritęs, kaip koks akmuo, į žemę. Į nukritimo vietą automobiliais nuvažiavo aviacijos vyriausybė ir didelis latvių laikraščių korespondentų skaičius.

Aeroplanas, kritęs į plentą, visai sudužo, o lakūnai užmušti. Tik vienas buvęs gyvas, bet kalbėt jau negalėjęs ir vežant į ligoninę mirė. Kritimo priežasties negali išaiškinti. Jie buvo lėkę jau nepirmą kartą. Katastrofai įvykus lakūnai ir korespondentai minioj rinko jų šeimynoms aukų. Šventė tapo atidėta. Seržantų aeroplanas buvęs italų firmos.

Tokiu būdu latviai vienu metu nustojo dviejų lakūnų ir trijų aeroplanų, o dar neseniai žuvo jų lakūnas kap. Bitė, apie kurį „Karys“ jau minėjo.

Kariuomenių kontingentas.

— **Anglų generalis štabas** paduoda oficialios paskutines apie Europos kariuomenės sąstatą žinias: Rusijoje 1.003.000 vyrų, Francijoje 732.000 v., Italijoje 250.000 v., Lenkijoje 250.000 v., Ispanijoje 240.000 v., Olandijoje 163.000 v., Anglijoje (išskyrus Indija) 157.000 v., Čekoslovakijoje 150.000 v., Pietų Slavijoje 130.000 v., Rumunijoje 125.000 v., Graikijoje 110.000 v., Vokietijoje 100.000 v., Turkijoje 88.000 v., Belgijoje 87.000 v., Šveicarijoje 50.000 v., Portugalijoje 40.000 v., Vengrijoje 35.000 v., Švedijoje 32.000 v., Suomijoje 30.000 v., Danijoje 27.000 v., Austrijoje 22.000 v., Latvijoje 20.000 vyr., Bulgarijoje 20.000 v., Estijoje 16.000 v. ir Norvegijoje 16.000 vyr. („L. K.“)

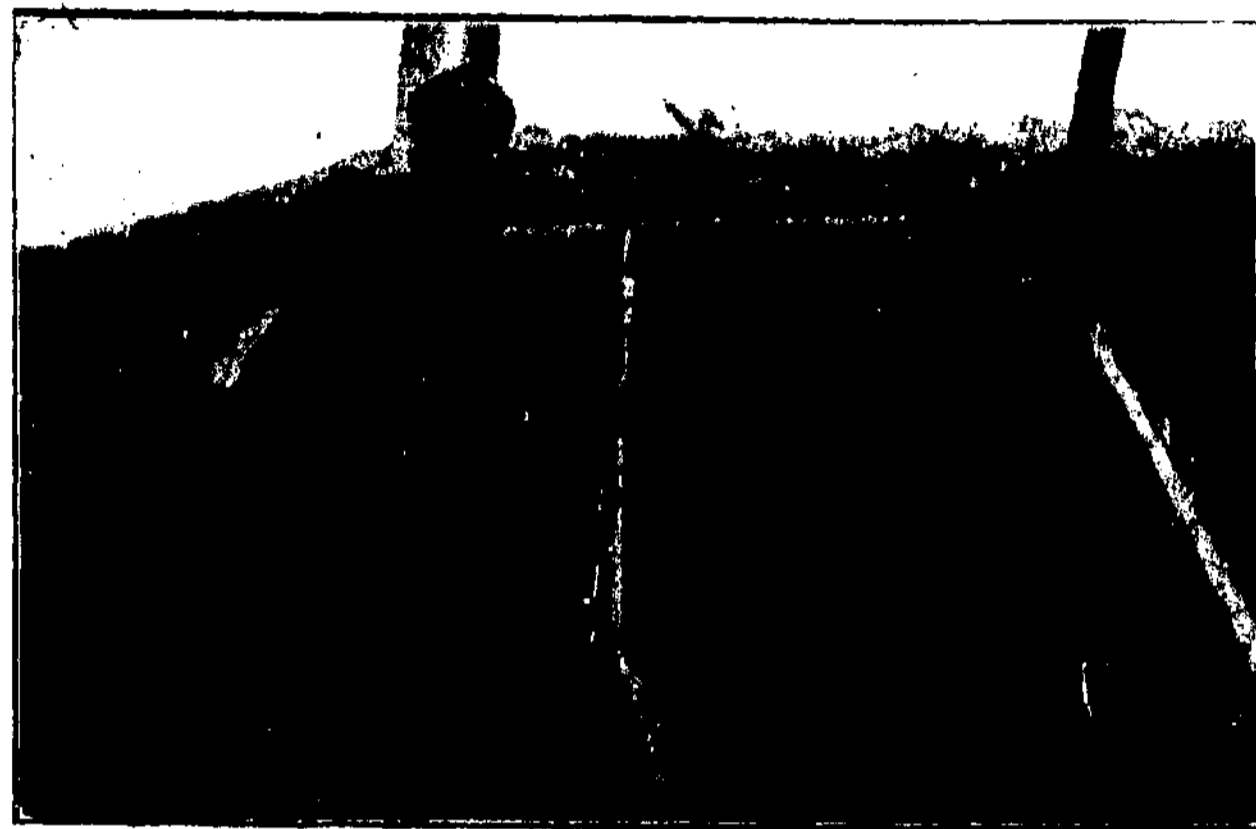
— **Anglų orlaivynas.** Žemieji Rūmai II skaitymu priėmė įstatymą apie pagalbines oro eskadras. Tų eskadrų bus šešios veikiančios, kur bus 160 karininkų ir 1000 kareivių. Be to, bus pagalbinės 7 atsargos eskadros. Tos eskadros skiriamos išimtinai Anglijai ginti.

Karas ir politika.

— **Del Amerikos ir Japonijos nesusipratimų.** Tarp Jungt. Valstybių ir Japonijos vyriausybių santykiai kaskart blogėja dėl uždraudimo japonų emigracijos į Jungt. Valstybes. Buvęs Jungt. Valstybių laivyno admirolas Fiskė parašęs laivyno ministeriui Wilbur laišką, kuriame jis įspėja, jeigu kartais kiltų karas tarp

Jungt. Valstybių ir Japonijos, Jungt. Valstybių padėtis būtų apverktina. Šių dviejų valstybių nusistatymai dėl japonų emigracijos į Jungt. Valstybes yra netaikomi. Fiskė nurodo, kad Japonija griežtai nutraukusi oficialinius diplomatinius santykius su Jungt. Valstybėmis ir, kad tokie žygiai paprastai daromi prieš pradėsiant karą.

— **Turkų Italų santykiai blogėja.** Birželio 2 d. Turkijos vyriausybė svarstė klausimą dėl Italijos kariuomenės koncentravimo Sicilijoje. Turkai nepatenkinti Italijos atstovo paaiškinimais dėl italų kariuomenės koncentravimo Rodo saloj ir reikalauja tikslesnių paaiškinimų. Be to, Turkijos vidaus reikalų ir karo ministrai išleido įsakymus imtis atitinkamų priemonių Smirnos ir Adalijos srityse, galimiems nesusipratimams sutikti.

5 p. D. L. K. Kęstučio pulko 3 kuopos būrininkas Bolius Barisa, pasižymėjęs kautynėse su lenkais (1920 m.).

Sukilimai, riaušės, nelaimės.

— **Kovos Maroke.** Gegužės 10 — 12 d. sukilusieji maurai, Abdel-Krimo vedami, sumušę ispanų kariuomenę ir užėmę jų svarbias pozicijas netoli Kerto upės. Maurai paėmę daug ispanų patrankų ir kitokio karo grobio.

Be to, karšta pirtis užgrūdina kūną ir padaro jį atspariu įvairioms ligoms ir sumažina kūno svorį (kas ypač svarbu, norintiems išsivaduoti nuo taukų pertekliaus).

Visokeriopas maudymasis niekad nekenkia, jeigu tik jis yra vartojamas su saiku.

Treniruojantis dienotvarkė maždaug sekanti: Kėlimas tarp 6 ir 1/2 8 val. Tuoju atsikėlus mažas pasivaikščiojimas (15 min.) vengiant įtemptos gimnastikos. Po pasivaikščiavimo dušas, arba, jo nesant, geras nusiprausimas, numazgojant krūtinę ir nugarą. Po dušo arba nusiprausus, kūnas privalo būti visai sausai nušluostytas ir dar ištrintas su sausu rankšluosčiu. Toliau sėka pusryčiai. Po pusryčių daugelis eina į darbą. Pietūs nuo 1 iki 2 1/2 val. Po valgio reikia kiek laiko pabūt be darbo. Nereikia gimnastikuotis ar treniruotis su tuščiu ar pilnu pilvu. Vakariene privalo būti ne vėliau 1 1/2 — 2 val. prieš einant gult. Gult reikia eit ne vėliau 11 val. taip išskaičiuojant, kad miegui tektų 7 — 8 1/2 val., bet ne daugiau. Prieš pat eisiant gult, daug gimnastikuotis nereikia. Miegot reikia gerai išvėdintam kambaryje, geriausia atvirais langais, apsisaugant nuo skerspūčio ir naktinio vagies. Patalinė privalo būti neminkšta, bet paprastas šiaudinis čiužinys arba matracas. Pogalviai neaukšti. Užsiklojimas neperšiltas, geriausia miegot visai be baltinių, arba bent nakčiai užsivilkti kitus marškinius, ne tuos, kuriuos diena nešiojami.

Treniruotės laikotarpiu ilgi sėdėjimai vengtini; bet asmenims užsiimantiems, pav. raštinėse, to išvengt negalima. Tuomet reikia stengtis visai nesėdėt laisvalaikį.

Esant negražiam orui, kai treniruotis lauke negalima, leistina gimnastikuotis ir kambary, bet tik tokia, kur grynas oras, t. y. neprirūkyta, nėra daug žmonių. Bendrai, ilgesnio buvimo nešvariam ore visada reikia vengti.

Asmens, turintieji daug taukų, suteikia kūnui daugiau judesių ir daugiau treniruojasi už sausius.

Rungtynių dieną daug treniruotis negalima, bet tik tiek, kad duot raumenims elastingumo ir priverst laisvai dirbt širdį.

Porą valandų prieš rungtynes galima suvalgyt kiek mėsos ir išgert stiklas gero portveino.

Pasibaigus treniruotei (po rungtynių) nereikia, kaip daugelis daro, šokt „gyvenimo sukurin“ ir vienu smūgiu sugriaut tai, kas buvo statoma taip ilgą laiką.

Kaipo pavyzdį, sveikos tautos, kuri daug sportuojasi, galima nurodyt anglus. Iki šiol sporte vadovauja anglai. Jie vadovauja ir visame kame: prekyboj, jūrininkystėj ir t. t.

Anglų kalbos moka veik visas pasaulis, gi anglai neatsižymi daugelio kalbų žinojimu. Nuo kūno neatsilieka ir anglų dvasia.

Kodel gi mes privalom būti sulinkę, išbalę, silpni? Tas juk mums naudos nedaug tesuteikia!

— **Laikė sprogimų Rumunijoje** užmušta 97 žmonės, iš jų 7 karininkai, 70 kareivių ir 20 civilių. Sunaikinta 29 pėstininkų ir 20 artilerijos amunicijos sandėlių.

Rumunų vyriausybė šias žinias užginčija ir praneša, kad sproginimas nebuvo toks didelis, kaip pasaulio spauda jį piešia. Karo ministeris parlamentui pranešęs, kad sproginimas tik atliekama nereikalinga karo medžiaga. Žmonių aukų iki šiol težinoma tik 4 užmušti ir apie 20 sužeisti.

— **Sukilimas Albanijoje.** Sukilo albanų tautininkai prieš dabartinę vyriausybę ir nori ją nuversti. Sukilėliams vadovauja tautininkų lyderis Kiazesi. Birželio 3 d. apie 6000 sukilėlių po smarkių kautynių užėmė sostinę Firaną. Sukilėliai turi lauko patrankų, kulkosvaidžių ir kitokių ginklų. Mūšiuose ties Skutariu žuvę 32 sukilėliai ir 18 vyriausybės kareivių. Vyriausybė turi 3000 gerai ginkluotos ir drausmingos kariuomenės, ir paskelbė mobilizaciją vyrų nuo 20 iki 40 metų amžiaus. Skutario įgula perėjusi į sukilėlių pusę. Sukilėliai laimi. Vedamos Skutariuje derybos tarp vyriausybės ir sukilėlių dėl kabineto pakeitimo. Kol kas laimėjimai sukilėlių pusėj. Amerikos vyriausybės pasiūlymą duoti Tautų Sąjungai išrišti šį ginčą, abi pusės atmetė.

Albanijos pasieniuose pasirodė ginkluotų pietų slavų ir graikų būrių. Amerika ir Italija pasiuntė į Durasą savo karo laivus, apsaugojimui savo atstovybių ir piliečių.

Įvairenybės.

— **Restoranai.** Varšuvoj vyriausybė įsakė visus restoranus, kurie tik randasi arčiau 100 met. nuo kareivinių, uždaryti arba perkelti toliau. Šitas parėdymas padarytas todėl, kad restoranuose, karčiamose ir kitose tam panašiose įstaigose kareiviai tvirkinami ir vedama tarp jų komunistinė agitacija.

— **Vokiečių laivynas** gegužės 31 d. šventė 8 metų sukaktuves nuo kovos ties Skagerraku.

— **Anglų laivyno paroda** įvyks š. m. liepos 26 d., kurioj dalyvaus 200 įvairios rūšies karo laivų ir hidroplanų.

— **Anglai Rygoj.** Birželio 7 d. į Rygos uostą atplaukė anglų kreiseris ir 4 torpedininkai. Birželio 13 d. atplauks 2 kreiseriai ir 4 nardomieji laivai, ir birželio 15 d. nardomųjų laivų bazė. Apie vasaros vidurį Rygos uoste laukiama Italų karo laivyno.

— **Vokietija išleidusi** pusšesto miliardo aukso markių okupacinei Santarvės kariuomenei išlaikyti, pradedant nuo karo paliaubų iki 1923 m. pabaigos.

Pranešimas.

Visus buvusius pulko karininkus, gydytojus, valdininkus ir kapelionus maloniai kviečiama atsilankyti į rengiamą 9 p. L. K. Vytenio metinę pulko šventę š. m. birželio mėn. 22 d.

Iškilmų pradžia 10 val. Mariampolės kareivinių aikštėje.

Pulko Vadas.

Kariuomenės gyvenimas.

— **Gegužinė.** Kauno Įgulos Kareivių Kliūbas birželio 15 d. ruošia didelę karių gegužinę garlaiviais į Kernavę. Garlaiviai išplauks nuo Panemunės ir Aleksoto tilto 13 val. Važiavimo apie 2 val. Kariai moka po 1 litą.

— **Vakaras švietimo reikalams.** Birželio mėn. 21 d. Kauno Įgulos Komendantūra Tilmanso salėje rengia vakarą. Bus vaidinama linksma komedija: „Avinėlis nekaltasis“. Po vaidinimo šokiai iki 3 val. Pradžia 19 val. Visas pelnas eina Komendantūros kareivių švietimo reikalams.

— **Didžiausias apsileidimas.** Iki šių metų būdavo, kad kariui numirus, laidodavo jį labai gražiai su orkestru ir kareivių kuopa. Dabargi teko matyti, jog numirus karo ligoninėj vienam kariui, laidojo jį didžiausiu apsileidimu: priešakyj ėjo kažkoks apiplėšėlis, virvelėmis aprašiotais pusbačiais nešdamas kryžių. Paskui jojo ėjo ligoninės kapelionas su savo zakristijonu, o jau toliau vežimas su kūnu. Daugiau nei gyvos dūšios. Toks pat apsileidimas ir karių kapuos, kur daugumoj arba visai nėra užrašų, arba užrašai nurūdiję, nukritę, arba ir visai kryžių ar kitokių ženklų nėra. Mes, kariai, norėtume, kad mūsų mirusieji draugai būtų labiau gerbiami, o be to, kad atvykę mirusiųjų giminės galėtų savųjų kapus rasti.

„Kario“ kor.

— **Gražūs darbai** yra daromi kai kuriose Kauno Įgulos dalyse, būtent: visos laisvos ties kareivinėmis aikštės išplanuojamos ir gražiai medeliais bei kitais augmenimis apsodinamos. Ypač malonų įspūdį daro Inžinerijos pulkas, papuošdamas savo aikštes gražiu išplanavimu ir apsodindamas jas medeliais. Taip pat gražiai dabinasi ir 2-ras p. D.L.K. Algirdo pulkas. Pravažiuojantiems Šančiais labai malonu darosi, žiūrint į tą mūsų kariuomenės rūpestingumą save, taigi ir Lietuvą begražinant. Mūs kareliai, karininkų vedami, nemaža darbo bei rūpesčio čia padeda.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Ministerių Kabineto krizis.** Birželio 6 d. Seimui atmetus Ministerių Kabineto projektą gelžkeliams statyti, p. Galvanauskas atsistatydina.

— **Klaipėdos atvadavimo filmos** išsiųstos į Suomiją, kur netrukus bus rodomos.

— **Lietuvos eksportas ir importas** per šių metų pirmus tris mėnesius buvo sekantis: Išvežta iš Lietuvos į užsienį prekių už 58.329.900 lit., įvežta iš užsienio už 48.515.200 litų.

— **Vandens Sporto šventė.** Lietuvos ir Inžinerijos pulko Jacht-Klubai š. m. birželio 22 d. rengia didelę vandens Sporto šventę, kuri įvyks Nemunės Vytauto bažnyčia.

Jacht-Klubas mano netrukus įsteigti plaukiojimo mokyklą ir irimo kursus.

— **Lietuvos Bankas** š. m. gegužės 31 d. turėjo aukso 24.352.921 lt. 44 ct., sidabro 75.568 lt. 69 ct. ir svetimos tvirtos valiutos 59.772.704 lt. 67 ct. Banknotų apyvartoj turėjo 70.977.515 lt. 27 ct.

— **Nelaimė Nemune.** Sekminių pirmą dieną naktį grįžtant garlaiviui „Nemunas“ iš gegužinių, buvusių Kačerginėje, dėl greito plaukimo sprogo katilas ir garai apėmė visą garlaivį. Išsigandę žmonės pradėjo šokti į vandenį, neprisilaikydami tvarkos į gelbėjimo valteles, kurios apvirto. Kiek yra prigėrusių, kol kas tikrai nežinoma. Nelaimė ištikusi dėl girtuokliavimo.

— **„Dainos“ Sukaktuvės.** Sukanka 25 metai, nuo „Dainos“ draugijos įsikūrimo. Minima draugija ruošiasi savo sukaktuves švęsti.

Užsieniuose.

— **Sudegė buv. caro rūmai.** Livadijoj, Kryme sudegė buvusio Rusų caro rūmai. Liepsnose žuvo visas rūmų turtas.

— **Kova su vergų prekyba.** Anglų vyriausybė nutarusi pasiųsti į Raudonąsias jūras laivų naikintojų diviziją, kad sustiprintų anglų, prancūzų ir italų laivynus, kuri tikrina jūros kelius, tikslu užkirsti kelią vergų prekybai tarp Afrikos ir Arabijos. Tikimasi, kad toji priemonė galutinai pakirsianti vergų prekybą.

— **Pasėliai Ukrainoj** labai nukentėjo del pastaruoju laiku buvusių karščių ir sausumų. Kievo gub. žuvo virš 25 % vasarojaus. Žiemkenčiai daugiausia nukentėjo nuo amaro. Azerbeidžane (Kaukaze) del šalto rudens ir pavasario kviečiai ir miežiai visai pražuvę. Daugely apskričių nuo sausmečio yra žuvę apie 60% pasėlių. Taip pat nukentėjo daug sodų ir daržų.

— **Apiplėšė traukinį.** Apsiginklavę bedarbiai užpuolę pašto traukinį, ėjusį tarp Tagenrogo ir Rostovo (Rusijoj) išplėšė iš jo 2.000.000 rub.

— **Didelis meteoras.** Imano apskr. netoli Chartuno (Sibiriuj)nukritęs didelis meteoras, kuriam krintant buvo girdimi trys sprogimai. Kritimo jėga buvo toki didelė, kad nuo oro spaudimo viename kaimelyje, 8 klm. nuo nukritimo vietos, sugriauta kelios triobos.

— **Kievas pavojuj.** Kievo miestui gresia rimtas pavojus del prasidėjusių žemės slinkimų, nuo kurių jau sunaikintas didelis skaičius miesto namų, tarp kurių dar senovinis, Mazepos statytas, vienuolynas. Be to, pastebima, kad Dniepro upė nuolat nutolsta nuo Kievo krantų ir hidroelektriniams ir kitiems vandens įtaisymams graso pavojus pasilikti be energijos.

— **Pasikesinimas.** Buvo paleistas šūvis į Austrijos kanclerį Seipelį, kuris tapo sužeistas. Kesintojas suimtas.

Įvairenybės.

Radijo po vandeniu. „Taims“ praneša, kad pastaromis dienomis Mokslo Akademijoj Vašingtone majoras Skuaira skaitė labai įdomų pranešimą apie radiotelegrafo vartojimą po vandeniu. Pranešėjas pareiškė, kad pastaruoju laiku pasaulis žengia į naują telegrafu susisiekimo išsivystymo amžių. Artimiausioj ateityj minimas susisiekimas pasieks negirdėtų greitumų ir tikslumų. Pastaruoju laiku Amerikoj, Ogajo valstybėj, buvo daromi bandymai su radiotelegrafu po vandeniu. Bandymai davė patenkinančius rezultatus.

Telegrafo ir telefono ilgis Nepriklausomoje Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, siekia 40.000 kilom. Dabartinis telefono ir telegrafo tinklas Lietuvoje, palyginus su prieškariniu, padidėjo 7 kartus. („T. B.“)

Vėl rasta sena kaukolė. Kalifornijoj (Amerikoj), netoli Los Angelės miesto rasta smiltynuose, netoli didelės daubos, kurioj buvo rasta milžiniškų gilios senovės žvėrių kaulų, labai sena žmogaus kaukolė. Mokslininkai spėja, kad šios kaukolės žmogus gyvenęs prieš 60.000 metų.

Spaudiniai atsiųstieji Redakcijai.

„Kovotojas“. 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko laikraštėlis. 4 Nr. Klaipėda. Gegužės 15 d. 1924 m. Iš 28 pusl. (su viršeliu).

Šįmet jau antrą kartą man tenka paminėti šis gražus butegeidiečių hektografuotas laikraštėlis. Nepaminėjus šio 4 Nr. negalima pro šalį praieiti.

„Kovotojo“ 4 Nr. skiriamas Gegužės 15 d. Tautos Šventėms paminėti ir spaudos atgavimo sukaktuvėms. Pastarosioms pašvenčia visą pirmąją laikraštėlio pusę (12 pusl.). Čia randame gana įdomių kareiviams aprašymų iš spaudos draudimo laikų, kovų už spaudos atgavimą ir šiaip atatinamų toms sukaktuvėms rašinėlių. Vedamajame straipsnyje „Spaudos atgavimo sukaktuvės minint (1904 — 1924)“ S. Stramylietis tarp ko kitko įdomiai ir teisingai pastebi rusams monarchistams: „...Tie patys rusai, kurie prieš 20 metų šaukė, kad nereikia leisti lietuviams spausdinti lietuviškomis raidėmis knygas, dabar išblaškyti po visą pasaulį, it Izraelio vaikai ir savo knygas tegali vien užsienyje leisti. Rusijos ribose nebeturi jie sau pastogės. Ko-

del? Ogi todėl, kad jie išmokino liaudį neapykantos ir žiaurumo, kurie dabar vartojami prieš pačius mokytojus. Kaip seniau lietuviai ieškojo prieglaudos Vokietijoje, Amerikoje ir kitur, taip dabar rusų didikai ir šviesuomenė ten pat įnamiais gyvena. Nors toji bausmė ir teisingai užsitarnauta, bet mes neprivalome džiaugtis jų nelaimė...“ ir t. t.

Be to, dar randame rašinėlių „Vilniaus 600 metų įsikūrimo sukaktuvės. (1323 — 1923)“, kuriame mini 600 metų sukaktuves, kaip iš Trakų į Vilnių tapo perkelta Lietuvos sostinė. Tenka pastebėti, kad minimo rašinėlio antraštė: „Vilniaus 600 metų įsikūrimo sukaktuvės“ visai neatatinka tikrybei, t. y. rašinėlio turiniui ir sukaktuvių prasmei, kadangi 1923 m. sukako 600 metų ne nuo Vilniaus įsikūrimo, bet nuo perkėlimo į Vilnių Lietuvos sostinės. Be to, ir pačiame rašinėlyj įsibrovusios dvi priešingos mintys. Vienoj sakoma: „Praeitais metais suėjo 600 metų nuo įsikūrimo mūsų sostinės Vilniaus, o kitoj: „Kuomet įsikūrė Vilnius tikrai nežinoma“. Dėstant savo mintis, reiktų atydziau žiūrėti.

Turtingas pulko chronikos skyrius „Iš pulko gyvenimo“, kuris užima 6 pusl. Iš chronikos matyti, kad butegeidiečiai dirba sporte ir kitose srityse.

Laikraštėlis rimtas, dailus, gražiai, rūpestingai sutvarkytas ir papuoštas teikia malonų įspūdį.

St. Butkus.

Lietuvos Koperacijos Bankas. Lietuvos koperacijos Rūmų atidarymo paminėjimui. 1924 V. 16. „Varpo“ b-vės spaustuvė, Kaune. 79 pusl.

Vra tai gražiai išleista, aukščiau minėtam tikslui paminėti, knyga. Joje išdėstyta koperacijos, ypač gi jos banko po karo Lietuvoje augimas. Iš knygutės matyti, kaip tas bankas per 3 — 4 metus iš menkos vos 32.000 auksinų pajų kapitalo banko išaugo į didelę, gražią, rimtą visuomenės įstaigą su 2.000.000 litų pamatinio kapitalo, 36.467.700 litų 1923 m. apyvartos, kaip ši taip naudinga bei garbinga įstaiga pastatė bene gražiausius Kaune namus ir t. t. Skaitant šią knygelę ir žiūrint į Banko (Koperacijos) Rūmus, aiškiai matai, ką gali padaryti visuomenė, susitelkus į draugiją savo reikalams ginti ir tvirtos, sąmoningos rankos vedama.

Jaunoji Lietuva. Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos „Neo Lithuania“ neperiodinis laikraštis. Kaunas, Aleksoto g-vė 6 Nr. Kaina 1 lt. 50 c.

Laikraštis gana įvairus, nors šiaip rimtesnių straipsnių jame vistik trūksta, kas labai mažina jojo „svorį“. Nejaugi šioj, rodos, gana didelėj korporacijoj taip maža gabesnių plunksnos valdovų?

Dr. Neuronis. Alkolizmas. Lietuvių Katalikų „Blaivybės“ Draugijos leidinys Nr. 9. Kaunas 1924. 32 pusl.

Draugijos Valdyba, atsiųsdama šią knygą į mūsų Redakciją, pažymėjo, jog tai esąs pirmas lietuvių gydytojo mokslo darbas alkolizmo klausimu. Pats gi autorius savo įžangoj perspėja mūsų visuomenę prieš alkoholio vartojimą, nes alkoholis, vis labiau mūsų tautoj vartojamas, gali mus pražūtin nuvesti.

Šiaip gi pats veikalas parašytas gyvai, pasiremiant mokslo daviniais, su daugybe įdomių diagramų. Knygoj kalbama apie alkoholio veikimą į žmogaus organizmą, chroninį alkolizmą, alkoholio veikimą į vaikų organizmą, apie degeneraciją, apie kovą su girtuokliavimu ir t. t. Knyga skiriama labiau šviesuomenei, taigi ir geistina, kad jina toj šviesuomenėj kuo labiausiai prasiplatintų. Šią knygą paskaičius, pridėjus dar iš kitur šiuo klausimu medžiagos, galima padaryti labai gražią turiningą paskaitą kareiviams.

Liza Venger. Sugrįžimas. Iš vokiečių kalbos. Kaunas 1924. Liet. Kat. Blaiv. Draugijos leidinys Nr. 15. 16 pusl.

Mažas populiariai parašytas, smagiai skaitomas apsakymėlis iš girtuoklių gyvenimo. Tinka kareivių bibliotekoms.

Juozas Tysliava. Nemuno Rankose. Kaunas, „Varpo“ B-vės leidinys. 1924. 78 pusl.

J. Tysliava pastaruoju laiku buvo gana pagarsėjęs, kaip viebaniškų, be turinio, prasmės, dažnai dargi neestetinių eilių autorius. Skaitydamas ar girdėdamas tas jo eiles darėsi įspūdis, kad šis jaunuolis susirūpinęs būtinai užkopti į Parnaso viršūnę, tačiau kopia į ją su gana menku bagažu. Ir nuolatos lindo mintis bei palyginimai galvon: jei kam galvoj pilna, tai jam bekalbant ar berašant, į jo žodžius neišvengiamai liešis iš jo pilnos galvos turinys, ir atpenč — jei kieno nors galvoj tuščia, tai ir jo žodžiai bus tušti, ir bus tos kalbos ar rašto ne turinys, bet tik forma. Ir liūdina darėsi aplink pasidairius, kad mūsų šios dienos poezijoje nieko rimto, gražaus, turiningo nematysi, kad kažkodel nutilo B. Sruoga, F. Kirša, L. Gira, ir t. t.; nebegirdėti Maironio, gi jų vietoj atsirado du trys lyg vaikėzai, lyg ištvirkę piemenukai, kurie, neturėdami šiandien konkurentų, būdami labai menko išsilavinimo, labai maža galvoj, gana drąsiai, nuobradiškai lenda visuomenei į akis su savo keturvėjišku šlamštu, pusiau parnagrafija, ir ištižusiai tyčiojasi iš estetikos, iš proto dėsnių, nesiorientuojanti gi publika juokiasi ir ploja toms piemenų ištvirkėlių eilėms (nors vieną kartą, padėkim, kai artistas Vanagaitis padeklamavo „Aušros“ gimnazijoje vieną po kitos dvi tokias Tysliavos eiles, tai absoliuti tylą tas eiles palydėjo).

Ir norėjosi, ir norisi tą liūdną šios dienos mūsų poezijos epoką pavadinti „piemenų „poezijos“ epoka“. Toj gi piemenų „poezijos“ epokoj J. Tysliava buvo užėmęs bene žymiausią vietą, nes gabumo jam netrūksta. Ir tų tat minčių lydymas paėmiau skaityti „Nemuno Rankose“, juo labiau, kad ir keistas knygos angalvis tokių minčių galvon dėjo.

Tačiau beskaitydamas tą knygą pamačiau, jog visiškai paklydau: knygoj surinkta daug gražių, kartais dargi ir labai gražių, tikru įkvėpimu parašytų eilių, kurių tarpe, teisybė, nemaža yra ne naujų, jau ir kitur spausdintų. Ir neatsitraukdamas, dideliu estetikos pasitenkinimu, pasigrožėjimu perskaičiau vienu matu visą knygutę, gi kad būtų čia pat autorius buvęs, nuoširdžiai būčiau jam ranką padavęs, jog tokį gražų savo jausmų bei proto kūrinių rinkinį išleido. Reiškia šis autorius gali ir gražių, turiningų dalykėlių kurti! Kaip gražiausias pasižymėjau net 11 eilių, būtent: Pavasarinės gėlės, Bangpūtis, Skrajūnas, Mamytė, Beržas, Vasarėlės pasakaitė, Jurių švyturys, Vėjas, Jūros, Tu ir Nemuno vilnys. Teisybė, autorius ir čia neiškentė ir vistik parodė ir savo neigiamas puses, įdėdamas pilną aukšto neišmintingo apie save manymo eiles: „Poetas ir jūra“, kur jis pats save vadina pirmutiniu Lietuvos poetu ir pranašu. Kitos gi eilės „Futbolas“, labai primena prašmatnią sporto įrankių reklamą. Perskaitęs jas taip ir jauti, jog jos dar neužbaigtos; kad čia dar trūksta vienos kitos eilutės: „pirkite sporto įrankius Laisvės Alėjoj Nr...“.

Tačiau neatsižvelgiant tų dviejų negudrių eilių šią knygą drąsiai galima rekomenduoti į karių bibliotekas. Kariai šį gražų rinkinį beskaitydami, rastų sau nemažą pramogos bei dvasios atilsio.

Jėga ir Grožis. 5 (7) gegužės mėn. Numeris gana gyvas, įvairus. Iš jo raštų matyti, jog L.G.S.F. ruošiasi prie savo šventės, kuri įvyks š. m. liepos 5 — 7 d. Šiauliuose. *Maj. P. Ruseckas.*

Redakcijos atsakymai.

Bemaž korespondentui. Už žinutę ačiu. Prašome daugiau žinių iš Jūsų pulko gyvenimo. Fotografijomis negalėsime pasinaudoti, kadangi nelabai aiškios ir laikraštyj neišeis.

Norintiems žinoti. Tamstos neištarnavę 2 metų kariuomenėje norite, kad paleistų iš tarnybos. Veltui per anksti sielvartojatės ir savo beprasmius klausimus Redakcijai siuntinėjate.

Lietuvos kareiviui. Jeigu tik yra kitas brolis, tinkamas darbui, nors ir atsiskyres gyvena nuo tėvų, įstatymais skaitosi šeimynos globėju ir tokiu būdu Jūsų nepaleis iš kariuomenės, kol atitarnausi privalomą laiką.

Nelaimingajam. Jūsų eilutės „Kariui“ netinka, nes yra nekarinio pobūdžio ir, aplanai imant, mažai vykusios.

J. Kvietinskui. Jeigu Jūsų apskr. liktų žemės nuo bežemių ir mažiau turinčių už Jus žemės, gal gautumėt, bet vargu, kad norinčių žemės trūktų.

J. M-čiui. Kiekvienas karys būtinai privalo nešioti tokius ženklus, kokie jo tarnaujamai daliai įstatymais leidžiami. Mokomųjų dalių kareiviai nešioja baltus vilninius basonus; galiono basonus nešioja tik karininkai. Reikalinga nešioti, kaip įstatymais numatyta, bet ne kaip kam patinka.

„VYTIS“

Amerikos lietuvių Vyčių organizacijos dvasia-
vaitinis iliustruotas laikraštis.

„VYTY“ spausdinama daug gražių eilių, apysakų, straipsnių, scenos dalykų. „Vytis“ puošiamas gražiais paveikslais, Lietuvos ir Amerikos gamtos ir žmonių gyvenimo, darbų, atskirų asmenų bei grupių vaizdais.

„VYTI“ Tamstai gali užrašyt Tamstos giminė, draugas ar pažįstamas amerikietis lietuvis, jei tik į jį gražiai atsiliepsi ir jo paprašysi.

Adresas: „Vytis“ 4736 S. Wood St., Chicago, Ill. Amerika.

„SANDARA“ Mokslo, kultūros bei politikos savaitinis laikraštis.

Leidžiamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.

„Sandara“ yra pažangios dvasios darbo žmonių laikraštis, kuris nuolatos gina darbininkų reikalus. „Sandara“ akyliai stovi gyvenimo sargyboje ir uoliai gina Demokratinę Lietuvos Nepriklausomybės Laisvę. „Sandara“ paduoda daugybę žinių, kaip iš amerikiečių lietuvių gyvenimo, taip ir iš plataus pasaulio.

Lietuviai! Rašykite laiškus savo giminėms bei draugams į Ameriką, kad jie jums užrašyt „Sandarą“. Turėsite neišsemiamą žinių šaltinį, kuris jums nušvies pasaulio gyvenimo bėgį.

Adresas: „Sandara“ 327 E St., So. Boston, Mass.

„Amerikos Lietuvis“

savaitinis, bepartyvis laikraštis.

Duoda naudingiausių žinių ir mokslinių straipsnelių. Lietuvos žmonėms labai naudingas laikraštis pasiskaityt, nes daug galima pasimokint ir gražiai, dorai laiką praleist.

„Amerikos Lietuvis“ gali užsisakyt mūsų atstovybėje, Konstantas Norkus, Laisvės Alėja 9, Kaunas. Kas turi draugų Amerikoj, tegul gražiai paprašo užsakyti jam „Amerikos Lietuvis“ Dovanai siust neprrašyt.

Adresas: „Amerikos Lietuvis“ 15 Millbury St. Worcester Masa., Amerika.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Majoras P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.